

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Z P R Á V Y Č S K P

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský oběžník
Československého svazu křesťanských pracujících
Švýcarska

1972 - Leden/Únor - Číslo 1/2

Milí přátelé,

Letos v květnu budou našemu svazu dva roky.

Dva roky jsou malé jubileum - skoro žádné. Z biologie však víme, že člověk žije právě nejintenzivněji v prvním čase své existence. Nejinak lidské dílo. A tím je i náš svaz.

Čtenáři prvního ročníku Zpráv si umějí udělat představu o tom, že činnost nebyla malá. Všechno bylo nutno uvést v chod. Všechno, co je dnes samozřejmostí, bylo nutno nejprve prostudovat, promyslet, prohovorit se švýcarskými partnery a prokorespondovat - z valné části nikoliv v mateřštině. A všechno až po práci v tak zvaném volném čase, kdy se lidé dívají na televizi anebo jezdí na hory. Alespoň ti, kterým se říká normální.

Abnormalita několika obětavých činovníků našeho svazu nespočívala v tom, že se jim "spolkaření" stalo koníčkem. Spíše si uvědomili heslo z loňského třetího čísla Zpráv, že ČLOVĚK UDE-LÁ PRO SEBE JENOM TO, CO UDE-LÁ PRO DRUHÉ. Anebo se dali pouze ovlivnit svým svědomím, které se v exilu umí ozývat dosti intenzivně?

V každém případě - DIKY JIM!

Práce však není zdaleka u konce. Náš svaz má úkoly nejenom úzce odborářské ale též kulturní a společensko-politické. Podarilo se využít jeho organizačního začlenění a navázat styky. Podarilo se vzbudit důvěru - zakořenit se. Náš hlas začíná být brán naším švýcarským okolím doopravdy a začíná se mu rozumět. Máme naději být považováni za užitečné nejenom svým vlastním krajanům. A je veliký rozdíl mezi tím být zajímavý - a být užitečný.

Na našem únorovém sympoziu, o němž se dočtete v tomto čísle Zpráv, byl vytyčen pracovní program naší studijní skupiny. Má postarano o špičkové pracovníky intelektuální. Zatím však nikoliv v dostatečné míře o neméně důležité pracovníky organizační. Ty potřebujeme ostatně všude - jako jich všude potřebujeme celý náš exil.

Přihlaste se ke spolupráci! I ti, kteří se domnívají, že k tomu nemáte dosti zkušeností. Přihlaste se i ti, kteří si myslíte, že k tomu nemáte volný čas. Vždyť leckdy stačí si jej jenom trochu lépe zorganizovat. TĚŠÍME SE NA VÁS !

Z P R Á V Y Z Č S K P

oo KŘESTANSKO-DEMOKRATICKE SYMPOSIUM, které již delší dobu připravovala Studijní skupina našeho svazu, se konalo ve dnech 11. až 13. února v lázních Zurzach. Nebylo jednoduchou věcí sladit navzájem časové možnosti hlavních účastníků se všemi ostatními náležitostmi. A tak se stalo, že jsme ani v prosincovém čísle "Zpráv" nemohli ještě udat přesný termín. Členové se o něm dozvěděli až z pozvánek, které jsme rozesílali teprve v lednu.

Obsahem Symposia bylo osm přednášek a diskusí o základních problémech křesťanské demokracie. Jeho hlavním cílem bylo se - známít naši krajanskou veřejnost s dnešním stavem tohoto spo - lečensko-politického hnutí a položit základ k jeho dalšímu rozvíjení a trvání. Podle přesvědčení velice moudrých hlav současné doby a v souladu se světovým názorem křesťanským, k němuž se naše odborová organizace hlásí, je totiž toto hnutí za křesťanskou demokracii právě tím, co může nejlépe, a snad jedine vyvést lidstvo ze slepé uličky, do níž se dostalo neblahým působením extrémního liberalismu-kapitalismu na jedné a extrémního - ho socialismu-komunismu na druhé straně. Při tom jde tu o hnutí v pravém smyslu - o hnutí obecné a nikoliv pouze určité společenské skupiny - a nikoliv o monopol určité nebo určitých politických stran.

Referátů symposia se ujali přední křesťansko-demokratičtí pracovníci našeho exilu a Švýcarska. Generální tajemník švýcarské CVP Dr. Reinhardt, generální tajemník Křesťanských odborů Švýcarska Dr. Casetti, předseda nejaktivnější švýcarské mládežnické skupiny Forum-70 Paul Gebhard, profesor filosofie Dr. Vrána, pracovník československé redakce vysílače Svobodná Evropa Dr. Heidler, pracovník světového ústředí Unie křesťansko-demokratických stran Dr. Bunža, pařížský tajemník ACEN Dr. Rehák, a předseda Hnutí čsl. křesťanských demokratů v exilu J. Kusý. Úvodní a závěrečné slovo měl předseda Svazu Ing. Husák, který též symposiu předsedal a vytýčil jeho program. Milými hosty a účastníky diskusí byli ředitel SKAF Dr. Enderle, Ing. Zeller za organizaci Moralische Aufrüstung, z Říma šéfredaktor Studií Dr. Skalický a redaktor Nového Života P. Ovečka, za Klub přátel Křesťanské demokracie Dr. Májovský a další. Celkem se symposia zúčastnilo na 60 krajanů ze Švýcarska a ze sousedního Německa, a švýcarských hostů.

Zasedání mělo pracovní charakter. Účastníci dostali předem rozmnožené texty nebo alespoň osnovy referátů v češtině a němčině. Diskuse byly proto živé a velmi detailní. Po zasedání bylo dohodnuto, že všechny referáty a souhrny diskusí budou vydány do tří měsíců tiskem formou brožury, aby byl výsledek symposia k dispozici všem členům a široké krajanské veřejnosti. Německé referáty švýcarských hostů budou k tomuto účelu přeloženy do češtiny nebo slovenštiny.

Nejcennějším aktivem symposia je, že se všichni přednášející dohodli na další spolupráci v rámci naší Studijní skupiny. Otevřela se jí tím velká možnost působení nejenom mezi krajany ale i všeobecně v širších kruzích západní veřejnosti. To především díky organizačnímu začlenění našeho Svazu do Křesťanské odborové federace (dnes WVA) a díky navázaným kontaktům s mezinárodním křesťansko-demokratickým hnutím a se švýcarskou CVP.

Již blízká budoucnost ukáže, do jaké míry budeme umět tuto možnost využít. Studijní skupina má potřebné intelektuální špičky ale co jí chybí jsou pracovníci organizační. Podarí se jich zmobilizovat dostatečný počet?

Zavěrem byl vytyčen podrobný plán další práce a usneseno pořádat křesťansko-demokratické symposium každý rok. Po tomto obecném úvodním symposiu prvním by další měla vždy určité specifitější zaměření. Nejpozději do toho příštího bylo dohodnuto vypracovat mezi jiným koncept Základního souboru křesťansko-demokratických thesí.

Podle názorů účastníků, z nichž leckterí mají za sebou nejednu i mezinárodní zkušenost tohoto druhu, bylo naše symposium akcí, která se podařila a která nevyšla naprázdno. Díky za to patří nejen všem, kteří přišli přednášet, diskutovat či pouze pozorně poslouchat ale i těm, kteří je připravili, pořadatelům a pořadatelkám i bratru hostinskému z hotelu Waag, předsedovi naší místní skupiny, který se staral o hladové žaludky a žízňavá hrdla.

00 Naše technická odborná skupina, která má název KLUB TECHNICKÝCH A VEDECKÝCH PRACOVNÍKŮ plní svůj plán se pravidelně sházet. Od ledna letošního roku si k tomu vybrala sál Caritas v Bären-gasse 32 v Zürichu. V lednu uspořádala večer s přednáškou Dr.med.R.Havla o psychosách exilu. Erudovaný psychiatr podal přehled o všech možných projevech speciálně exilového duševního a citového přetížení, o postupných přeměnách zvláštních duševních stavů, k nimž dochází s přibýváním časového odstupu od první chvíle odtržení od domova - a zvláště při tom přihlédl k situaci duševních pracovníků. V diskusi se ukázalo jak jsou dotčené problémy živé a jak byl výklad k nim potřebný. Závěr vyzněl ve chválu křesťanství dávajícího lidem křesťansky uvědomělým jistotu a určitost i v duševních situacích, v nichž se jini hrouť a rozkládají

Únorový přednáškový večer byl věnovan thematu Človek a jeho životní prostředí v amerických městech. Pojednal o něm profesor Dr.Ing Strádal, který se s ním seznámil osobně při svém nedávném dvojím pobytu v USA a v Kanadě. V prosinci loňského roku byl jako první Čechoslovák-exulant jmenován na curyšské ETH pro obor matematických method ve stavebnictví, k čemuž mu upřímně blahopřejeme. Výklad o specificky amerických problémech bydlení a života v moderním prostředí sídlišť spojil s obecným rozбором společenské situace současného člověka, jeho odcizení a vlastně osamocení. Ani této přednášky závěr se nemohl nedotknout křesťanství a jeho veliké úlohy při úsilí nové zlidštění společenských vztahů.

Březnové thema znělo: Porovnání podmínek a výsledků technické tvůrčí práce v Československu a v Západní Evropě. Referentem byl předseda našeho ČSKP Ing Husák. Vyšel z pojmu společenského napětí jako nezbytné podmínky vývoje a z faktu, že západoevropská společnost ho má na štěstí právě přiměřenou míru. Pokusil se pak sestavit nejmarkantnější její zvláštnosti proti poměrům v ČSR pod 11 bodů. Závěrem podal rozbor současné situace a dalších perspektiv tvůrčích technických pracovníků v exilu. K aktuálnímu tematě se Klub pravděpodobně ještě později vrátí.

Další večery Klubu technických a vědeckých pracovníků (všechny v sále Caritas v Curychu):

14.4. Ing.arch Mlčoch, Ing Havel, Ing Zoufalý: Bytový problém ve Švýcarsku a podmínky pro individuální, resp. skupinovou výstavbu.

12.5. Ing. J. Pořt, býv. profesor VŠ strojní a textilní v Liberci: Rozvoj dopravy osob a materiálu v příštích dvaceti letech.

12.6. Volná diskuse. Hodnocení dosavadní činnosti a sestavení dalšího programu.

Dosavadní večery byly všechny velmi dobře navštíveny. Početná skupina členů na ně chodí, zdá se, pravidelně. Jsou ovšem otevřeny každému - i nečlenům, jichž větší či menší počet též této možnosti využívá. Odborná úroveň je vysoká a podle úsudku pravidelných návštěvníků dobře reprezentuje tuto oblast našeho exilu. Themata i náplň přednášek mají prozatím nikoliv speciální nýbrž obecný charakter a jsou tedy zajímavá nejenom pro techniky, nýbrž i pro jejich manželky - a prakticky opravdu pro každého.

- oo Místní skupina Basilej pořádá v sobotu 27. května veselý večer s vepřovými hody a kulturním programem. Reservujte si již teď tento den a přijďte se pobavit mezi naše basilejské.

Místní skupiny Winterthur, Zürich a Brugg se velmi zasloužily o přípravu a dobrý průběh únorového symposia. Jen ten, kdo sám něco podobného dělal si dovede představit, co práce dá všechno vyjednat, napsat, rozmnožit a eventuálně i přeložit desítky stran textů, zajistit dopravu a bydlení účastníku, atd.

Winterthur připravuje na duben besedu s funkcionáři cizí - necké policie o posledním vývoji exulantských náležitostí ve Švýcarsku (Niederlassung, povolování živností atd.)

- oo Telocvičná jednota SOKOL se ustavila také ve Winterthuru - a to vskutku důstojným způsobem na valné hromadě dne 3. března. Valné hromady, na níž bylo vzpomenuo též výročí dne narození T. G. Masaryka, se zúčastnili i členové naší místní skupiny místo své vlastní pravidelné schůzky. Se sokolskou jednotou jsme si slíbili srdečnou družbu a spolupráci. Doporučujeme všem svým členům z Winterthuru a okolí, aby do ní vstoupili a chodili pilně cvičit. Informovat se mohou u jejího předsedy bratra M. Hajdekra, tel. č. 052/296737.

- oo Ve Winterthuru zemřel za tragických okolností RNDr. Cyril Dočkal, člen našeho Svazu od jeho založení. Rozloučili jsme se s ním v sobotu 18. 3. ve winterthurském krematoriu.

- oo Vysílače Svobodná Evropa (RFE) a Radio Liberty (RL) mají padnout za oběť tak zvanému uvolnění politického napětí. Jest se obávat, že to, o čem se již před časem v zasvěcených kruzích hovořilo se stane skutečností a že po svobodě toužící lidé za železnou oponou ztratí jednu ze svých dobrých opor. Je to neuvěřitelné. Mnichovský Institut pro výzkum SSSR musel pod tlakem Moskvy svou činnost již zastavit. Další rány se očekávají ještě před letní olympiádou. Některí činitelé v USA sice oponují návrhu senátora Fullbrighta na zastavení financování obou vysílačů a jejich zpravodajské služby, takže existuje ještě jakási naděje na jejich záchranu. I přes to, však může vysílání zakázat sama vláda BRD, na jejímž území se vysílače nachazejí. Dojde-li k ratifikaci německo-sovětské smlouvy bude mít pro to svůj vážný důvod. Bylo by ostatně pochybné, kdyby si zákaz činnosti těchto tak nepříjemných vysílačů nebyl SSSR již předem v souvislosti s touto smlouvou zajistil.

- oo Víte co je to SAD? Tato švýcarská organizace - Schweizerischer Aufklärungs-Dienst - vznikla po druhé světové válce v roce 1947 z popudu generála Guisana a vzala si za úkol pěstovat a udržovat duchovní a mravní obranyschopnost švýcarské de-

mokracie. Činí tak přednáškami, veřejnými diskusemi, vydáváním knih, různých publikací a brožur - ale též pečlivou činností studijní v odborných skupinách. I nám záleží na tom, aby principy demokracie měly uvědomělé a silné obránce. Za železnou oponou v podzemí - a zde, ve svobodném světě v uvědomělé veřejnosti. Proto je nám organizace SAD velmi blízká a proto jsme s ní navázali přátelské kontakty.

00 Schweizerisches Ost-Institut t.j. "Švýcarský východní institut" je podle úsudku mnohých odborníků místem nejlépe informovaným o všech problémech komunisty zotročených zemí za železnou oponou. Nejenom ve Švýcarsku. Jeho úroveň a působnost je celosvětová. Jeho tisková agentura dodává zprávy do všech světadílů. Jeho péčí vychází několik časopisů. Mezi nimi známý a populární bojový čtrnáctidenník "Zeit-Bild", vstoupivší letos do svého třináctého ročníku. SOI, jehož sídlo je v Bernu, Jubiläumsstrasse 41, vydává též knihy, brožury, informační bulletiny, pořádá přednášky anebo vysílá přednášející, jestliže o ně nějaká instituce požádá. Jeho nákladem vyšla na př. již v roce 1966 kniha jugoslávského literáta M. Michajlova - Moskevské léto 1965 (Moskauer Sommer 1965), která jedna z prvních informovala západní veřejnost o atmosféře odporu v SSSR. Zprávy, rozbory, varování a výzvy této prodemokratické a protikomunistické instituce nepocházejí z dohadu a přání. Opírají se o bohatý dokumentační materiál, doplňovaný neustále čerstvými a aktuálními přírůstky, a o soustavné studie štábu spolupracovníků. V loňském ročníku našich "Zpráv" jsme referovali o dvou přednáškách jednoho z nich, prof. L. Révész, ve Winterthuru, kterých se zúčastnili zástupci naší tamější místní skupiny. Jako mnoha jiným institucím zde na Západě prospěla by i SOI v nejednom bodě konfrontace se zkušenostmi československých exulantů z roku 1968. Na př. pokud jde o názor na komunismus či socialismus "s lidskou tváří", na křesťanstvím motivované složky protikomunistického odporu a na lidový odpor v širokém slova smyslu. Naše Studijní skupina má tuto akci ve svém programu.

00 Moralische Aufrüstung je název ušlechtilé mezinárodní organizace usilující o duchovní obnovu lidstva. Její sídlo je v CAUX ve Švýcarsku. K jejím nejzávažnějším akcím patří pořádání shromáždění s přednáškami a diskusemi buď přímo v Caux nebo též jinde. Tak na př. ve Winterthuru se konalo takové shromáždění vloni 28. října. Zástupce MA se zúčastnil našeho žurzašského symposia.

00 "Kronika běžných událostí", vycházející v SSSR jako podzemní Samizdat, se stala předmětem nepříjemného zájmu prosincového zasedání ústř. výboru KSSS. Bylo rozhodnuto tvrdě zakročit a zlikvidovat. Poslední číslo Kroniky, které se ještě dostalo na západ, má datum 5. ledna 1972. Od té doby Kronika mlčí. Doufáme, že nikoliv na trvalo. Touha po svobodě je za železnou oponou příliš velká. Jistě větší nežli je ošidné přání určité části západních politiků "uvolnit napětí" za každou cenu - tedy i za cenu svobody těch tam na východě. V posledních měsících došlo opět k velkému zatýkání v Moskvě, v Leningradě a v Kijevě a v některých městech kdysi polských (Vilno, Lvov). Zatčení patřili k "Hnutí pro obranu lidských práv".

00 Švýcarské hospodářství se musí v současné době vyrovnávat nejenom se dvěma velkými problémy. S nutností měnit svou strukturu - a současně s všeobecným poklesem konjunktury. Postupné změny ve staré struktuře hospodářství probíhají již delší dobu v celé Evropě. Některé odvětví ustupují, některá nově narůstají.

Ve Švýcarsku doslo v poslední době k propuštění zaměstnanců v několika podnicích (výroba obuvi, text. vlákna, hodinářský průmysl atd) - a naproti tomu na některých hospodářských úsecích je jich nedostatek (hotelnictví, zdravotnictví atd.). Přeměna struktury jako důsledek technického vývoje, je zjev hospodářsky zdravý a hospodářskou úroveň zvyšující. Poroto ani odbo-
rové organizace proti ní nicoho nenamítají. Je ovšem neodpus-
titelné, jestliže se zaměstnanci dozvědí o svém propuštění v
poslední chvíli ba - jak se to skutečně v jednom případě sta-
lo - z novin! Současný pokles konjunktury považují národohos-
podáři většinou za pouze přechodný. Přes to, že některé situace
až příliš připomínají začátek velké krise před 40ti lety. Dnes
však víme nepoměrně více o mechanismu národního a světového
hospodářství a máme k dispozici nepoměrně dokonalejší prostřed-
ky jak jeho krizi zabránit.

oo I ve Švýcarsku se stávkuje. V posledních patnácti letech dob-
ré konjunktury sice málo ale v uplynulém roce 1971 zase trochu
více. V jeho průběhu složilo práci na déle nežli jeden den v
celkem 11 stávkových akcích celkem 2267 zaměstnanců a zameškalo
tím 7491 pracovních dnů. Na vysokém čísle má hlavní podíl stáv-
ka kovopracovníků v Ženevě, znamenající sama 4025 ztracených
dní t.j. zhruba stejně kolik bylo stávkami ztraceno za celých
5 let před tím (1965 až 69) v celém Švýcarsku. Zajímavý je vý-
voj počtu stávkami zameškaných pracovních dní, na němž je mož-
no sledovat účinek různých vlivů (konjunktura, dohoda o t.zv.
"pracovním míru", politické působení extremistů v západní čás-
ti Švýcarska, přeměna hospodářské struktury): 1927/1936 -
- 88.691 dní, 1937/1946 - 40.722 dní, 1947/1956 - 31.980 dní,
1957/1966 - 8.273 dní, 1967/1971 - 13.820 dní.

oo Jeden kilogram heroínu lze koupit v libanonském Beirutu za
3.000 dolarů. Pašován, prodán, znovu prodán dále a na každé
zastávce naředený se pak prodává v ulicích New Yorku za
300.000. V období zhoršených dodávek tatáž investice 3.000 do-
larů může přinést obratem milion. Kterýkoliv obchod, který pro-
mení 3.000 v milion, a k tomu bez daně, musí nutně zkvétat.
Spojte tyto zisky se skutečností, že je prakticky nemožné pa-
šování zabránit a máte to výsledky obchodu s omamnými drogami
v New Yorku. K prohledání jediné lodi je třeba dvanácti lidí,
kterým to trvá celý den. Ročně vjíždí do new-yorských přístá-
vu 12.500 lodí z ciziny a dalších 18.000 letadel tam přistává.
K dohledu nad těmito dopravními prostředky mají americké cel-
ní úřady k dispozici hrstku 265 mužů. Výsledkem je, že clovek,
který není přímo znám jako pašerák, může přijet do města bez
jakéhokoliv rizika a mít při tom někde v šatech zašitý heroin
za milion.

Jak ale prodavači naleznou trh?

Před nedávnem křičely novinové titulky, že kšeftovali pří-
mo před jednou městskou školou. Pro školní úřady to však žád-
ná novinka nebyla. Vědí, že většina mladistvých narkomanů do-
stala svou první dávku na zkoušku v bezprostřední blízkosti
školy..... Prodavači nabízejí své zboží na zkoušku zdarma.
(Z knihy Dýka a kříž Davida Wilkersona)

oooooooooooooooo

JE-LI TVŮJ BŮH MRTEV - VEZMI SI MEHO JEŽISE.

Z hesel JESUS PEOPLE

Dr. Bohumír Bunža

KŘESŤANSKO SOCIÁLNÍ A POLITICKÁ HNUTÍ-A JEJICH NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ ORGANISACE.

(Předneseno na K-D symposiu v Zurzachu)

I. Základní principy křesťansko demokratické ideologie.

Požadavek postavit politický život na křesťanské základy je téměř tak starý jako samo křesťanské učení. V moderní době nelze ovšem tento požadavek v politickém smyslu oddělit od zásad francouzské revoluce, vyjádřených známým heslem: rovnost-volnost-bratrství.

První se chopil těchto ideí liberalismus. Ovšem vykládal a aplikoval je jednostranně. Kladl důraz na svobodu a zanedbával rovnost i bratrství. Liberalismus ve svém učení-především politickém a ekonomickém-se chtěl stát jakýmsi náhradním náboženstvím a sám se pokládal za protiklad křesťanského náboženství. Liberalismus znamenal tudíž velkou diskrepanci mezi mocí úspěšných a slabostí pracujících. O sociální problémy se nestaral, ty se podle liberalismu ve svobodě vyřeší samy. Stát měl jen ochránit svobodu, ale jinak se neml plést do politického a hospodářského života.

Socialismus naproti tomu kladl důraz na rovnost na úkor, v první řadě, volnosti-to jest svobody a také bratrství, jak je chápe křesťan. Dával přednost celospolečenským zájmům před zájmy jednotlivce. Stát podle socialistických zásad je zde proto, aby se staral jen o sociální potřeby společnosti.

Křesťana toto pojetí zásad vyšlých z francouzské revoluce, jak je vykládal at liberalismus či socialismus, nemohlo uspokojit. Pro křesťana-nejenom katolického-znamenala rovnost ne pouze rovnost ve smyslu hospodářském, ale rovněž před zákonem a před Bohem. Bratrství není pro křesťana jen soudružský vztah, ale křesťanská láska k bližnímu. Svoboda je pro křesťana požadavek absolutně zásadní, ovšem nikoliv omezená svoboda ve smyslu liberální, ani svoboda omezená a hlídaná ve smyslu marxisticko-socialistickém, ale svoboda ukázněná, modifikovaná bratrským vztahem k bližnímu-pro svoji svobodu nebrat svobodu druhému. Tomuto pojetí vztahu člověka k člověku a ke společenství říkáme solidarismus- což v pojetí hospodářském znamená kooperace tří sektorů: soukromého, společenského a státního a v oblasti lidských vztahů, harmonii mezi ideou svobody a rovností. Křesťanský solidarismus je dnes již vžitě označení politické ideologie o níž se opírají křesťansko-demokratické vztahy.

Zásada, které podle křesťanského pojetí musí odpovídat politický život, je víra v člověka jako božího dítěte, v člověka jako osobnost. A proto člověk jako boží dítě má též povinnost vůči svému Stvořiteli, má zachovávat Jeho zákony, a svoji vůli a svoje činy harmonizovat a podrobit těmto zákonům. Je to křesťanský výklad přirozeného práva, které je dáno od Boha a vyjadřuje povinnost a práva lidské osobnosti. Přirozené právo má platnost samo v sobě a nemůže být člověkem plátně měněno, protože je dáno Stvořitelem a nikoliv člověkem. To je tedy podstatný rozdíl od práva a řádu pozitivního, jehož tvůrcem je člověk. Přirozené právo má být vodítkem práva pozitivního. Jen přirozené právo může být vodítkem a měřítkem dobrého a zlého a to podle katolického učení, i v jednotlivých případech, protože člověk je tvor nadaný Bohem svobodnou vůlí a může tedy rozpoznat právo a bezpráví právě proto, že ho k tomu vede přirozené právo, v jeho vědomí zakořeněné.

Je pochopitelné, že politická a sociální hnutí, která se opírala o přirozené právo a za základ své ideologie brala sociální učení katolické církve, vyjádřená v sociálních encyklikách, měla konfesionalní, t. j. katolický charakter. Překonání tento konfesionalní charakter byl dlouhý proces, ale dnes již žádná straha i když má v titulu, že je katolická-jako ku př. holandská katolická lidová strana, se nepokládá za stranu výlučně katolickou, ale křesťanskou. V Holandsku je tohoto označení asi třeba, protože tam jsou ještě další dvě strany, které se opírají o křesťanskou ideologii a obě jsou nekatolické: Le Parti Antirevolutionnaire-/Kalvínská/ a L'Union Chrétienne Historique-/protestantská/.

K překonání konfesionalního charakteru původních katolických politických stran pomohla sama Církvev, která přestala ovlivňovat prostřednictvím domácí hierarchie politiku křesťanských, lépe řečeno katolických stran a také doporučila katolickým kněžím, aby nebyli prakticky činní v politice a nebrali funkce v žádné politické straně. Křesťansko-demokratické strany, i když jsou převážně katolické, jsou dnes naprosto nezávislé na církevním vlivu, i když se tento, via facti, někde projevuje spíše v důsledku loyality k Církvi a jejímu učení než ze závazku. Příkladem toho je dnešní situace v italské Democrazia Cristiana v otázce rozvodu, kde strana z hlediska křesťanského učení brání uznat rozvod, ale politicky je nucena jej respektovat, když byla v této otázce demokraticky přehlasována. Církvev si ovšem uvědomuje, že křesťanské demokratické strany hájí i její svobodu v daném řádu a proto, kde může, jím vhodným způsobem projeví svou přízeň. Je to jen přirozené a správné a nikdo, pokud nemá zlou vůli, to nemůže nazývat klerikalismem.

Kždá z křesťansko demokratických stran má pochopitelně svůj specifický program přizpůsobený vlastním národním potřebám. Programy stran latinsko amerických mají v sobě více revolučních prvků, kdežto programy stran evropských jsou sociálně pokrokové, evoluční, ale nikoliv revoluční. Společný princip křesťansko demokratické ideologie a praxe může být vyjádřen asi takto: Zásadou, která podmiňuje a určuje politickou činnost křesťanských demokratů, je snaha přizpůsobit tuto činnost potřebám praktického života v rámci platné mravní normy, což v praxi znamená spravedlnost a solidaritu ve všech úsecích života sociálního a hospodářského, v životě jednotlivce i národa a též v mezinárodních vztazích.

V hierarchii hodnot je pro křesťansko demokratickou ideologii člověk na prvním místě, ovšem nikoliv jako izolovaný jednotlivec, oproštěný od jakékoliv zodpovědnosti vůči společnosti, ale také ne jako politický jedinec plně absorbovaný službou pro společnost. Člověk má být chápán jako bytost, osobnost, která má dvojí zodpovědnost: vůči svému postavení ve společnosti a vůči společnosti jako celku, neboť jen v ní může uplatnit svoje postavení. Proto křesťanská demokracie odmítá stroze individualistické pojetí člověka, ale odmítá též kolektivistické pojetí, neboť veškeré sociální vymoženosti by neměly smyslu, když by člověk nemohl svobodně uplatnit svoje vlohy a svoji iniciativu. Je tedy člověk v pojetí křesťansko demokratickém tvor svobodný, ale současně zavázaný, nezávislý, ale při tom solidární.

Křesťansko demokratická politická hnutí, vyvstalá po druhé světové válce, se opírají ve svých programech o sociální zásady křesťanského učení-/pro katolíky jsou to papežské sociální encykliky Rerum Novarum, Quadragesimo Anno a Populorum Progressio/ a na základě tohoto učení se snaží najít a uskutečnit nejvýhodnější podmínky pro duchovní a hmotný rozvoj člověka ve společnosti. Vyplývá tedy již z podstaty této programové zásady, že křesťanská demokracie se staví na odpor vůči jakýmkoliv totalitním ideologiím a systémům, stejně jako

třídnímu dělení společnosti. Trvá důsledně na zásadě svobodné pluralistické společnosti, která může člověku zajistit nejlepší podmínky vývoje ve svobodě. Je pro mezinárodní spolupráci, která spočívá na vzájemném respektu a porozumění, které jedině mohou vést k budování jednoho mírumilovného světa.

Křesťansko demokratická ideologie a praxe se musí stále vyrovnávat s dvěma systémy a to s kapitalismem a komunismem, Vůči tz. kapitalismu, který je stále základem hospodářského systému, aspoň v některých západních zemích, i když je již značně odlišný od primitivního kapitalismu minulého století, křesťanská demokracie má odmítavé stanovisko pokud jde o jeho materialistické a egoistické předpoklady. Uznává ovšem slušnost a oprávněnost soukromého zisku, neuznává však, že by zisk měl být jediným cílem lidské činnosti. Uznává oprávněnost a užitečnost soukromého vlastnictví, avšak odmítá takový absolutní respekt vůči soukromému vlastnictví, který brzdí sociální a společenský pokrok.

Vůči komunismu, který za 50 let po Ruské říjnové revoluci nedovedl odstranit vykořisťování člověka člověkem i v systému, který si sám stvořil, má křesťanská demokracie naprosto odmítavé stanovisko nejenom pro jeho totalitní atheistické pojetí společnosti, ale též pro jeho násilné metody zneužívání lidových mas k získání a udržení moci.

II. Křesťansko-demokratická hnutí v Evropě.

Historie křesťansko demokratických stran evropských začíná v druhé polovině devatenáctého století. Průmyslová revoluce vyvolala nové problémy, v první řadě sociálního rázu. Soustavný tlak materialistických směrů na základní hodnoty lidské společnosti vyvolal rostoucí touhu moderního člověka položit pevný a všeobecně platný základ, na němž by spočívalo postavení člověka ve společnosti. Když v r. 1891 vyšla papežská encyklika Rerum Novarum, stala se podnětem pro dozrávající sociální proudy, aby si daly organizační formu, v níž by uplatňovaly svoji touhu po sociální, politické a mezinárodní spravedlnosti. První organizovaná politická hnutí a strany vznikly v Německu, v rakouské monarchii, v Itálii a postupně pak v ostatních evropských zemích. Plné síly a účasti na politickém a vládním životě dosáhly křesťansko demokratické strany až po první světové válce. Nacismus a fašismus však potlačily křesťansko demokratické strany v Německu a Itálii a pokus rakouské křesťansko sociální strany vybudovat jakýsi autoritativní systém kooperativního katolického státu ztroskotl pod náporem nacismu. Za druhé světové války křesťansko demokratické síly, zocelené domácím a zahraničním odbojem, položily základy k poválečným evropským křesťanskodemokratickým stranám. Vznikly velké a vládnoucí strany, které kladly základy k nové, jednotné Evropě. Byla to německá CDU v čele s Konradem Adenauerem, italská Democrazia Cristiana s Alcide de Gasperim a francouzská MRP s Robertem Schumanem. Tehdy též ožila nadějně Československá strana lidová, omlazená a posílená novými a mladými politickými pracovníky.

Křesťansko demokratické strany evropské procházely údobími úspěchů i neúspěchů, ale v souhrnu zůstávají politickou silou evropskou a mezinárodní, bez níž si nelze představit politickou současnost ani budoucnost Evropy. Vyplývá to z několika dat, z nichž můžeme poznat jejich postavení a sílu:

Belgie- Parti Social Chrétien. Podle posledních voleb ze 7. listopadu 1971 je mezi šesti politickými stranami, zastoupenými v parlamentě, na prvním místě. Má 67 poslanců.

Francie- Původní strana křesťansko demokratická se nazývala Mouvement Republicain Populaire. V roce 1965 její vedoucí člen Lecanuet kandidoval na presidentský úřad a k volební agitaci bylo založeno hnutí, resp. seskupení, které si dalo název Centre

Democrate a do něho vplynula podstatná část MRP. Tato strana stále formálně existuje, ale v parlamentě je zastoupena vlastně jen prostřednictvím Centre Democrate. Podle výsledku voleb z 23. a 30. června 1968 má Centre Democrate v 486 členném národním shromáždění 27 poslanců. Ovšem v procentech hlasů má podstatně více; dostala 12,79%. To je ovšem aritmetika francouzského volebního většinového systému.

Holandsko- Mezi 11 politickými stranami, které se dostaly do parlamentu, jsou tři křesťanskodemokratické zaměření: Le Parti Catholique Populaire, Le Parti Antirévolutionnaire/kalvínská/, L'Union Chrétienne Historique /protestantská/. Podle výsledků posledních voleb z 28. dubna 1971 mají ve 150 členné sněmovně: katolická strana 35 poslanců, kalvínská 13 a protestantská 10. Má tedy skupina křesťansko demokratických stran v parlamentě 58 poslanců a je nejsilnější. Za ní jsou socialisté s 39 mandáty. Strany křesťansko demokratické vládou v koalici s liberály a pravicovými sociálními demokraty.

LUXemburk- Parti Chrétien Social. Je nejsilnější ze čtyř parlamentních stran. Podle výsledků posledních voleb z 29. října 1968 má strana v 56 členné sněmovně 21 poslanců. Vládne v koalici se stranou demokratickou.

Německo- Christlich Demokratische Union-Christlich Soziale Union /CDU/CSU/. Podle posledních voleb z 28. září 1969 CDU/CSU dostala ve 496 členné sněmovně 242 poslanců, strana sociálně demokratická 224 a liberálové 30. Vládu tvoří sociální demokrati s liberály. CDU/CSU je v opozici.

Rakousko- Oesterreichische Volkspartei- je druhou ze tří stran zastoupených v parlamentě. Podle posledních předčasných voleb z 10. října 1971 má strana 80 poslanců ve 183 členné sněmovně. Na prvním místě jsou socialisté s 93 poslanci a na třetím místě liberálové s 10 poslanci. Vládu tvoří jen socialisté.

San Marino- Democrazia Cristiana Sannarinense. Podle posledních voleb ze 7. září 1969 je křesťansko demokratická strana nejsilnější z pěti politických stran zastoupených ve Velké radě/parlamentu/. Má 27 poslanců ze 60. Vládne v koalici se stranou socialistickou a sociálně demokratickou.

Švýcarsko- Strana se jmenuje nyní křesťansko demokratická, dříve se jmenovala křesťansko demokratická strana konservativní. V posledních volbách v říjnu 1971 dostala 44 poslanců ze dvou set. Je na třetím místě. Před ní jsou radikální demokraté se 49 poslanci a socialisti se 46. Za ní švýcarská lidová strana, což je nový název pro seskupení dvou bývalých stran: Bauern, Gewerbe und Bürgerpartei a demokratů. Všechny jmenované čtyři strany tvoří vládní koalici.

Křesťansko demokratické strany v exilu.

Španělsko- Ilegální křesťansko demokratické hnutí je rozděleno podle oblastních zájmů a názorů. Existují tedy L'Unione Cristiana a La Democracia Social Cristiana se sídlem v Madridě. V oblasti Basků jsou další dvě skupiny: L'Union Democrata de Cataluna a Il Partido Nacionalista Vasco. Pro mezinárodní styky v rámci Evropské unie křesťanských demokratů tvoří společnou Equipe Democrata Cristiana de Espana.

Střední a východní Evropa.

Maďarsko- Lidová strana demokratická v čele s Dr. Berankovicsem jako generálním sekretářem. Vznikla až těsně po válce. Ve volbách roku 1947, které na oko byly svobodné ale pod kontrolou sovětské a maďarské policie, získala strana 17% a jen o sto tisíc hlasů méně než strana komunistická. Absolutní většinu získala tehdy strana malozemědělců.

Polsko- Křesťanská strana práce-vznikla v roce 1937 spojením dvou menších stran, strany křesťansko demokratické a národní strany práce. Po válce komunisti nedali straně možnost se rozvinout a přinutili ji, že v r. 1946 musela zastavit činnost. Její předseda Karol Popiel a generální sekretář Konrád Sieniewicz odešli již tehdy do exilu.

Jugoslavie- Křesťansko demokratická strana slovinská. Byla vedoucí stranou se 70% většinou/ve Slovinsku/ až do r. 1938. Po válce ji komunistický režim nepřipustil k činnosti.

Baltské země- Jen ve dvou byly křesťansko demokratické strany. V Lotyšsku byla Křesťansko demokratická strana rolnická a v Litvě Křesťansko demokratická unie. Po zabrání obou zemí nejprve nacistickým Německem a pak Sovětským svazem obě strany přestaly existovat.

III. Československo

Zárodky české křesťanské demokracie je třeba hledat v minulém století, dávno před vznikem Československé republiky. První české katolické spolky politického rázu začaly vznikat brzy po revolučním roce 1848. Ovšem tyto spolky sledovaly spíše cíle výchovné a sociální a nepředstavovaly žádnou politickou stranu. Existovala pouze jedna strana a sice strana národní, kterou, dokud se hlásila ke křesťanským zásadám, podporovalo též české kněžstvo a laici. Když pak kolem roku 1890 začaly strany pronikat liberalistické a protináboženské tendence, začali katolíci uvažovat o založení své vlastní politické strany. Vznikly dvě bratrské strany-Česká národní strana katolická, založená v r. 1896 Dr. Mořicem Hrubanem, advokátem v Olomouci a Křesťansko sociální strana, založená v r. 1899 Mons. Janem Šrámkem, kaplanem v Jičíně. Obě strany úzce spolupracovaly, ale šly svou vlastní cestou. Strana křesťansko sociální byla víc sociálně zaměřená a svůj program odvozovala z Encykliky Rerum Novarum. Strana národní byla víc konservativní a její členové a příznivci se rekrutovali ponejvíce z městského obyvatelstva. U strany křesťansko sociální byli zase dělníci, zemědělci a živnostníci. Po vzniku Československé republiky se obě strany spojily v jednu pod názvem Československá strana lidová s Mons. Šrámkem, jako předsedou a Dr. Mořicem Hrubanem, jako místopředsedou. Jejím okruhem působnosti byly zásadně české země. Na Slovensku byla založena Slovenská strana lidová v čele s Mons. Andrejem Hlinkou. V prvních letech republiky obě strany úzce spolupracovaly, dokonce měly i společný poslanecký klub. Později však z motivů ryze nacionalistických se rozešly a sledovaly své vlastní cesty, někde velmi rozdílné. Není možné v tomto krátkém nástinu sledovat bláže vývoj, úspěch a i neúspěchy Československé strany lidové za První republiky. Je však třeba zdůraznit, že lidová strana byla vždy stranou politického středu a brala účast v téměř všech československých vládách. V 300 členné poslanecké sněmovně měla podle výsledků voleb lidová strana v r. 1920-21 poslanců, v r. 1925-31 poslanců, v r. 1929-35 poslanců, v r. 1935-38 poslanců. Měla tedy největší úspěch v r. 1925, kdy získala přes 10% veškerých odevzdaných hlasů.

Po mnichovském diktátu v září 1938 a v okleštěné, t. z. v. druhé republice, lidová strana byla přinucena sfúzovat s ostatními stranami občanskými v jednotnou stranu Národní jednoty v čele s Rudolfem Beranem, bývalým ministerským předsedou a bývalým předsedou agrární strany. Žádný z členů lidové strany však nebral účast ve vládě druhé republiky.

Po osvobození z nacistické okupace byla do Československa přes Moskvu a ošice přivezena nová forma omezené demokracie a Československá strana lidová byla připuštěna jen díky tomu, že její předseda byl za války v zahraničním odboji a byl před-

sedou československé zahraniční vlády v Londýně. Přes naprostou mocenskou převahu komunistů, kteří měli v rukou všechnaklíčová postavení, lidová strana v prvních- a v posledních-poválečných svobodných volbách dosáhla v českých zemích-neboť jen tak kandidovala -1,110.920 hlasů a v 300 členném Ústavním národním shromáždění měla 46 poslanců. Na prvním místě byli-bohužel-komunisti se 114 mandáty, pak národní socialisti s 55 mandáty, slovenští demokrati se 43 mandáty, sociální demokrati s 39, včetně tří slovenských členů strany práce, a konečně tři za stranu slobody/t.zv.slovenskou katolickou stranu/.

Přišel únorový komunistický převrat, jehož příčinu z důvodů časových zde nemůžeme rozebírat. Zůstává určitě rozdílnost názorů v otázce, zda demokratičtí ministři měli resignovat, zda to bylo taktické vis a vis komunistické prepotenci a zdravotnímu stavu presidenta Beneše. To je ovšem kapitola, o níž již bylo hodně napsáno a prodebatováno a zde nemáme času se jí zabývat. Historickou skutečností je však, že po přijetí demise demokratických ministrů presidentem republiky se sešel dne 25. února Výkonný výbor lidové strany a rozhodl zastavit činnost strany. Již ale před tímto rozhodnutím dva členové ústředního výboru, Josef Plojhar a Alois Petr, jednali s vedením komunistické strany a nedbajíce usnesení ústředního výboru o zastavení činnosti, přijali místo v nové komunisty nadiktované vládě a prohlásili, že pokračují v činnosti strany pod novým názvem-Obrozená strana lidová.

Po komunistickém převratu v únoru 1948 nastalo pronásledování vedoucích činitelů strany. Převážná většina z řad poslanců byla zbavena poslanecké imunity. Někteří unikli do zahraničí, jiní byli vzati do vězení. Z celkového počtu 46 poslanců

- 10 v čele se zemřelým Adolfem Procházkou odešlo do exilu
- 12 jich bylo uvězněno a z nich jeden popraven-Stanislav Broj-a 3 zemřeli ve vězeních-Ing.Rostislav Sochorec, Jan Plesl, Ing Alois Janáček
- 2 byli chyceni při útěku a uvězněni, do konce svého života pak byli drženi v policejním zajetí-předseda strany Mons. Šrámek a člen presidia a ministr František Hála
- 13 jich byla zbaveno mandátu jen Alois Petr a Josef Plojhar a dalších 8 mohli ještě zůstat ve snemovně.

Nejenom poslanci, ale řada vynikajících členů a představitelů strany se stala obětí komunistické persekuce a někteří z nich, po dlouholetém utrpení v komunistických žalářích, jsou dnes na svobodě a jsou i dnes zde mezi námi. Bude to jistě záslužné dílo až se jednom podaří napsat tuto bolestnou, ale hrdinnou historii strany a vzdát tím díky a úctu všem těm, kteří pro svoje politické a křesťanské přesvědčení položili život nebo dlouhá léta trpěli v žalářích.

Vedoucí představitelé a členové strany, jinnž se podařilo uniknout do zahraničí, pokusili se obnovit život strany v zahraničí na následujících zásadách: Strana je doma, Ti, kteří jsou v zahraničí, jsou pouze jejími representanty v zahraničí. Pracují a jednají podle mandátů z domova a podle svých možností, schopností a místních okolností.

Representanti lidové strany v zahraničí utvořili spolu s exilovými representanty jiných potlačených stran střední Evropy exilovou mezinárodní organizaci pod názvem Mezinárodní křesťansko demokratická unie Střední Evropy. O tom však ještě bude řeč v kapitole o mezinárodních křesťansko demokratických organizacích.

IV. Latinská Amerika.

Španělské koloniální panství-v Brazílii portugalské- zanechalo v latinské Americe jako dědictví polofeudální společensko hospodářskou strukturu, v níž moc byla soustředěna v rukou několika bohatých vlastníků latifundií. Pochopitelně, že hospodářská síla

těchto landlordů jim umožňovala monopolizovat ve svých rukou též politickou moc. Severní státy americké, velký, mladý a dynamický soused, hrály vždy ve vývoji jihoamerického kontinentu důležitou roli. Cítily se jakousi ochrannou mocí nad tímto kontinentem, který pokládaly za rozsáhlou materiálovou rezervu /nafta, minerály, káva, ovoce/. Tento materiální vztah S pojených států k latinské Americe měl za následek, že se Spojené státy ve svém zájmu ztotožňovaly s vládnoucími režimy, které byly vesměs reakční a diktátorské. Následek toho byl, že si odradily až k nepřátelskému pocitu velké masy chudého obyvatelstva, takže název "yankee" v jižní Americe zní stále provokativně a urážlivě.

Je celkem přirozené, že v hluboce nespravedlivých sociálních a hospodářských podmínkách, v nichž byly a ještě jsou mnohé jihoamerické státy, diktátorská řešení se přímo nabízela. Diktatura za pomoci armády byla zpravidla výsledkem bojů bohatých tříd a skupin, nikoliv nějakého politicko ideologického střetnutí.

Teprve později se osobní diktatury začaly vyvíjet v ideově pravicové, jako byl Peronův režim v Argentině nebo Stroessnerův v Paraguay a Duvalierův na Haiti. Občasné vzpoury levicových elementů zpravidla neuspěly, protože byly příliš násilné a špatně organizované a měly úspěch vlastně jen ve dvou státech - v Mexiku a na Kubě. Chile je zvláštní případ a budeme o něm mluvit ještě později.

Spojené státy, když viděly, po té, co se stalo na Kubě, že jejich hospodářské zájmy jsou ohroženy na tomto kontinentě, hledaly řešení v tom, že začaly podporovat tendence a skupiny typu sociálně demokratického. Ovšem v zemích, kde demokratické tradice neexistují, je těžko zavádět se shora politická řešení labouristického rázu. Prototypy režimů tohoto druhu, třeba a nebo právě proto, že byly podporovány Spojenými státy, nevydržely. Byl to na př. Frondisi v Argentině a nejprve Quadros a pak Goulart v Brazílii.

V tomto údobí, kdy se zdálo, že celý jihoamerický kontinent je již na pokraji všeobecné revoluce, vstoupilo do politické arény nové hnutí, v pravém slova smyslu lidové a oproštěné od tlaku hospodářských a vojenských zásahů cizích mocností. V letech 1950-1960 se postupně ve všech jihoamerických státech začínala rychle upevňovat křesťanská demokracie.

Politickou cestu, kterou si zvolila jihoamerická křesťanská demokracie, možno nazvat bez obav revoluční, protože navrhuje a prosazuje struktuální změny a reformy radikálně, rychle a do důsledků. Diferencuje se zásadně od pravicových konservativních skupin a pevně uzavírá rozkladným vlivům extrémní levice. Program latinsko americké křesťanské demokracie žádá vyhlazení feudálních režimů velkomajitelů půdy, konec vykořisťování obrovských mas zemědělských a průmyslových dělníků a vrácení hospodářských zdrojů, stále ještě kontrolovaných cizími a mezinárodními monopoly, do národních rukou.

Právě pro tento svůj revoluční program a rychlé úspěchy - v první řadě ve Venezuele, Chile a Peru - pak v Bolívii, Uruguay, Ecuadoru a Columbii - latinsko americká křesťanská demokracie soustřeďuje proti sobě oheň z prava i z leva. Z prava jsou to bohaté nacionalistické vrstvy pravicového zaměření, z leva jsou to komunisti a filokastristi. Je to postavení a boj nesmírně těžký. Pravicové strany, které jsou u moci, kontrolují za pomoci armády všechny orgány informací - nebo jak se nyní říká - sdělovací prostředky - tisk, radio a televize. Komunisti na druhé straně využívají propagačně sociálních ne spravedlností, které na tomto kontinentě stále ještě existují v rozsahu těžko uvěřitelném - roční důchod na hlavu v jižní Americe je 400 \$ a k tomu přistupuje druhá neuvěřitelná okolnost, že 9% obyvatelstva má v rukou 50% celého národního důchodu - a přirozeně dobře využívají hospodářské a politické ochrany a pomoci komunistických států a velmocí.

Největšího úspěchu dosáhla zatím křesťanská demokracie v Chile a ve Venezuele. Ovšem jak již to bývá ve státech s presidentským systémem, na voliče nepůsobí jen program, ale i osobnost. Eduardo Frei vyhrál v Chile nejenom na svůj volební program, ale i pro svoji osobnost. A tak se stal prvním křesťanské demokratickým prezidentem na tomto kontinentě. Křesťansko demokratická strana byla nejsilnější i v parlamentě. Podle chilské ústavy nemohl však již po druhé kandidovat. Na místo něho kandidoval poslanec Tomic. Nebyla to šťastná volba kandidáta, protože neměl zdaleka onu působivost na masy jakou měl Frei a také jeho program zašel příliš do leva. Tím si odradil ty střední vrstvy obyvatelstva, které podporovaly Freie.

Je třeba doufat, že k podobnému vývoji nedojde ve Venezuele, kde prezident Rafael Caldera vyhrál presidentské volby obdobným způsobem jako Frei. Venezuela, snad poblížkost Kuby, je země velmi neklidná sociálně a byla též velmi neklidná politicky. Caldera, kdysi též emigrant, když ve Venezuele vládl diktátor Jimenez, založil a vedl křesťansko demokratickou stranu, která má své zvláštní jméno COPEI-Comitato Organizacion Politico Electoral Independiente- až k vítězství v presidentských volbách. Jeho program je sociálně progresivní, chrání osobní a majetkové zájmy venezuelanů a celého národního hospodářství. Při tom však nevylučuje účast cizího kapitálu, jak to začal Frei v Chile. Caldera žvedl v zemi klid, sociální i politický, a jeho vláda je dobrým vzorem pro ostatní země tohoto kontinentu.

V. Mezinárodní organizace Křesťansko demokratických stran.

Křesťansko demokratické strany, resp. jejich předchůdcové v období mezi dvěma světovými válkami, nevytvořily žádnou mezinárodní organizaci, žádnou, řekli bychom, křesťansko demokratickou internacionálu. Strany byly zaujaty příliš svými domácími a národními problémy a v mezinárodní politice se celkem málo projevovaly. S myšlenkou vytvořit křesťansko demokratickou internacionálu přišel Don Sturzo, zakladatel italské lidové strany. Vycházel ze správného přesvědčení, že vlastně všechny křesťansko demokratické strany, ať vystupovaly pod různými názvy- katolická, křesťansko demokratická, křesťansko sociální, lidová a nebo Centrum- měly společnou teoretickou základnu nekonzfesičních stran- křesťanské inspirace. Byly otevřené všem problémům moderního světa, jeho sociální realitě s rozsáhlými politickými problémy. Byly to strany, které již byly s to přinést efektivní řešení na místo nabízených řešení ve smyslu liberálního a nebo marxistického.

Z podnětu Don Sturzo a jeho spolupracovníka Alcide de Gasperi, byly zahájeny v r. 1921 porady mezi křesťansko demokratickými vůdci italskými, rakouskými, německými, francouzskými. Z těchto porad vzešel až teprve v roce 1925 Sekretariat international de liaison et information des partis democrats, qués d'inspiration chrétienne. Tehdy Don Sturzo byl již v Paříži v exilu v důsledku nástupu fašismu v Itálii. Sekretariát vzešel z porad křesťansko demokratických představitelů těch zemí, kde křesťanská demokracie se již projevovala jako politická síla. Byli to representanti křesťansko demokratických stran z Francie, Itálie, Belgie, Německa, Polska a Litvy a rok na to se k nim připojili též representanti stran z Holandska, Rakouska, Bavorska, Lucemburska a Československa. Sekretariát měl své sídlo v Paříži a pod vedením Don Sturzo organizoval několik konferencí představitelů křesťansko demokratických stran evropských. Náhlý a násilný rozmach fašismu v Itálii a nacismu v Německu však způsobil, že pařížský Sekretariát začal ztrácet vliv a význam a jen vegetoval až do roku 1939, kdy i formálně přestal existovat.

Je zajímavé zvědět, že během druhé světové války, kdy Don Sturzo odešel do Spojených států, myšlenka budoucí mezinárodní spolupráce demokratických stran křesťanské inspirace byla jím stále udržována, a to ve spojení s jedinou stranou, která mohla být ještě aktivní - se Švýcarskou. A tak díky této kontinuitě, udržované švýcarskými křesťansko demokratickými představiteli, mohlo dojít brzy po válce, a to v r. 1946 v Montreux a Lucernu, opět k prvnímu setkání na evropské úrovni. Bylo dohodnuto založit mezinárodní organizaci křesťansko demokratických stran pod názvem Nouvelles Équipes Internationales - NEI. Tento název byl zvolen proto, že členy této internacionály nebyly přímo křesťansko demokratické strany, nýbrž národní reprezentace. Ve státě, kde byla jen jedna křesťansko demokratická strana, jmenovala tato národní reprezentaci. Kde bylo více stran, jako v Holandsku, kde je jedna strana katolická a dvě protestantské, jmenují společnou reprezentaci.

K formálnímu ustanovení Nouvelles Équipes Internationales došlo v r. 1947 v Chateaufortain v blízkosti Liège v Belgii. Křesťansko demokratické strany střední Evropy byly zastoupeny na této konferenci, ovšem jen československá strana lidová vystupovala tehdy ještě jako svobodná. Zastupoval ji poslanec Ivo Ducháček, který byl též zvolen místopředsedou NEI. Ostatní strany - polská, litevská a slovinská - byly již reprezentovány svými exilovými representanty.

Ponevadž se ukázalo, že NEI, vzhledem k tomu, že nebyly přímým a výlučným reprezentantem křesťansko demokratických stran, nýbrž jen orgánem styků a v důsledku toho neměly dostatečnou autoritu a vliv, bylo rozhodnuto v r. 1965 je přeměnit v novou organizaci, která by mohla rozvinout přímou a trvalou spolupráci mezi křesťansko demokratickými stranami. Nová organizace dostala název Union Européenne des Démocrates Chrétiens - Evropská unie křesťanských demokratů. Členy této nové evropské unie zůstávají také ty strany ze střední Evropy, nyní v exilu, které byly členy NEI.

Reprezentantem československé strany lidové v NEI byl Eduard Řehák z Paříže a reprezentuje stranu i v Evropské unii. Předsedou Evropské unie je italský poslanec a bývalý ministerský předseda Mariano Rumor a generálním sekretářem holandský ministr Leo Tindemans. Sídlo sekretariátu je v Římě.

Křesťansko demokratické strany evropské měly během údobí od roku 1947 do dnešního dne celkem 18 mezinárodních kongresů. Je zajímavé znát tematiku těchto kongresů, neboť je též indikátorem politiky, jež evropská křesťanská demokracie sleduje.

- I. Kongres v Chateaufortain v Belgii. Květen 1947. Téma - Sociální postavení dělníků a jejich vztah k zaměstnavateli a kapitálu.
- II. Kongres v Luxemburku v lednu 1948. Téma bylo: Německý problém.
- III. Kongres se konal v Hagu v Holandsku v září 1948 a jednalo se o organizování Evropy.
- IV. Kongres byl v Sorenno v Itálii v dubnu 1950 a na programu bylo: Cíle křesťanské demokracie v současné Evropě.
- V. Kongres byl v Bad Ems, Německo, v září 1951 s tématem: Evropa a Mír.
- VI. Kongres se konal ve Friburgu, Švýcarsko v září 1952 a na programu bylo: Síla a slabost křesťanů v evropských demokraciích.
- VII. Kongres byl v Tours, Francie v září 1954. Téma: Pojem nadnárodní autority a národní suverenity.
- VIII. Kongres se konal v Bruges, Belgie v září 1954. Téma: Hospodářská a sociální politika křesťanských demokratů v dnešní Evropě. Současná situace po zániknutí společné evropské armády/Francie/.
- IX. Kongres byl v Salzburku v Rakousku v září 1955. Téma bylo: Politická a hospodářská integrace Evropy.
- X. Kongres se konal v Luxemburku v květnu 1956 a na pořadu byla ještě evropská integrace.
- XI. Kongres byl v Arezzo v Itálii v dubnu 1957 a téma bylo: Postoj křesťanské demokracie k současnému komunismu.

SULZER arbeitet auf vielen Gebieten Zeitungsnotizen deuten es an:

25 000 Sulzer-Webmaschinen in aller Welt

Am Mittwoch, den 28. Oktober 1970, wurde die 25 000. Sulzer-Webmaschine in der Montageabteilung des Werkes Zuchwil fertiggestellt. Seit der Übernahme der ehemaligen Waffenfabrik Solothurn in Zuchwil durch die Firma Gebrüder Sulzer im Herbst 1950 war es dank dem großen Einsatz der Belegschaft und einem großzügigen Ausbauprogramm möglich, die Webmaschinenproduktion ständig zu steigern. 1962 wurde die 5000., 1965 die 10 000. und im Mai 1969 die 20 000. Sulzer-Webmaschine fertiggestellt. Diese Ausbausteigerung zeigt auch das große Interesse an diesem Produkt in der ganzen Welt. Der wertmäßige Anteil der Sulzer-Webmaschinen am schweizerischen Webmaschinen-Export stieg von 5 Prozent im Jahre 1955 auf über 50 Prozent im Jahr 1970. Heute stehen Sulzer-Webmaschinen in 41 Ländern aller Kontinente im Einsatz.

Sulzer-Großdiesel treibt norwegischen Öltanker

Als im Herbst der Prototyp des größten je in Winterthur erbauten Schiffsdieselmotors in den Werkstätten von Gebrüder Sulzer auf dem Prüfstand lief, strömten Tausende herbei, um den 1200 Tonnen schweren Koloß zu besichtigen. Dieser Motor mit acht Zylindern leistete im Probelauf 40 000 PS, war fast 12 Meter hoch und 21 Meter lang und fand in einem norwegischen Reeder seinen Käufer.

Sulzer in Nordamerika

Seit 1967 besteht eine Zusammenarbeit zwischen der Firma Cryogenic Technology Inc., Waltham/Massachusetts und Gebrüder Sulzer, New York. Sie erstreckt sich – für das Gebiet von Nordamerika – auf den Bau von Tieftemperatur-Kälteanlagen und Verflüssigern für tiefsiedende Gase unter Verwendung von Kaltgasturbinen.

Im Rahmen dieser Zusammenarbeit konnte nach zehnmonatiger Herstellzeit die erste Helium-Tieftemperatur-Kälteanlage an das Brookhaven National Laboratory im Staat New York abgeliefert werden.

Die Anlage dient zur Kühlung einer sogenannten «kalten Neutronenquelle» und arbeitet mit zwei hochtourigen Sulzer-Kaltgasturbinen. Das Prozeßgas wird von einem zweistufigen Sulzer-Labyrinthkolbenkompressor wieder verdichtet. Sulzer lieferte auch die Tieftemperaturventile und führte das Engineering aus.

Raumforschung mit Sulzer

Einen beachtenswerten Auftrag für die Raumfahrt hat die Firma Sulzer Aktiengesellschaft in Winterthur übernommen. Es handelt sich um die Ausstattung einer Raumsimulationskammer von 4 m Durchmesser und rund 7 m Höhe mit einer sogenannten Kaltwand und den nötigen Einrichtungen zur Erzeugung von Temperaturen bis -173 Grad Celsius und sehr hohen Vakua. Besteller für die Einrichtung der Raumsimulationskammer ist die Industrieanlagen-Betriebsgesellschaft mbH in Ottobrunn bei München. Sulzer übernahm als Generalunternehmer das Engineering und den Ausbau, wie das Unternehmen mitteilte.

Die Raumsimulationskammer ist bestimmt zur Erzeugung von Welt-raumbedingungen, um Satelliten zu testen. Das erste Objekt, das in der Kammer getestet werden soll, ist der deutsch-amerikanische Weltraumsatellit «Helios», der zur Erforschung des Sonnensystems im Jahre 1974 in das Weltall geschossen werden soll.

Sulzer-Wasseraufbereitungsanlagen für Deutschland

Nachdem die Firma Sulzer in Winterthur mit dem Bau von Trinkwasser-Aufbereitungsanlagen für die Städte Friedrichshafen und Nürnberg betraut worden war, erhielt die Firma nun auch den Auftrag, als Generalunternehmer eine schlüsselfertige Anlage zur Industriewasseraufbereitung des Hofmann-La-Roche-Werks in Grenzach (Deutschland) zu erstellen. Laut den Angaben soll die Leistung der Anlage im Endausbau 20 000 Kubikmeter Wasser pro Tag betragen. Es handelt sich dabei um Rheinwasser, das zu industriellen und Kühlzwecke aufbereitet werden soll.

Großprüfstand für Reaktor-Umwälzpumpen

Zurzeit baut Sulzer in Winterthur einen Großprüfstand, der es erlauben wird, Reaktor-Umwälzpumpen unter vollen Betriebsbedingungen in bezug auf Systemdruck, Temperatur und Fördermenge zu prüfen. Als erste Einheiten werden hier die Reaktor-Umwälzpumpen für das holländische 400-MW-Atomkraftwerk Borssele (den Anlagebedingungen entsprechend mit einem Systemdruck von 155 atü und einer Temperatur von 295 Grad Celsius) geprüft werden. Die Pumpen werden bei voller Antriebsleistung (4800 kW pro Einheit) gefahren. Zusammen mit dem bereits bestehenden Entwicklungsprüfstand für neue Bauelemente von Reaktor-Umwälzpumpen wird Sulzer nun auch für dieses anspruchsvolle Produkt über erstklassige Versuchseinrichtungen verfügen.

- XII. Kongres se konal ve Scheveningen v Holandsku, květnu 1958.
Téma bylo: Lidská osobnost v křesťansko demokratické politice.
- XIII. Kongres byl ve Freiburgu in Breisgau, Německo, květen 1959
na téma: Jednota a svoboda. Plány a perspektivy Křesťanské
demokracie v dnešním světě.
- XIV. Kongres byl v Paříži v září 1960-na pořadu bylo: Křesťanská
demokracie a třetí svět.
- XV. Kongres se konal v Lucernu ve Švýcarsku v říjnu 1961 a téma
bylo: Doktrinární základy politické akce křesťanské demokracie
- XVI. Kongres byl ve Vídni v červnu 1962 s programem: Sociální
politika křesťanských demokratů.
- XVII. Kongres byl v Taormině na Sicilii v prosinci 1965 na téma:
Demokratická budoucnost Evropy.
- XVIII. Byl poslední kongres tohoto druhu a sice v Benátkách
v září 1968. Téma bylo: Obnova struktury národní společnosti
jako základ integrované a moderní Evropy.

Od této doby se dosud žádný kongres takového rozsahu nekonal
a problematika se probírá na zasedání orgánů Evropské unie a na
zvláště svolávaných konferencích předsedů a generálních tajemníků
západoevropských stran. Podle statutu Evropské unie, přijatém
dne 18. července 1971, má se však konat kongres unie každé tři
roky. Mluví se o tom, že bude letos na podzim v Německu neb v Holandsku.

Vzhledem k tomu, že exilové vedení křesťansko demokratických
stran střední a východní Evropy mají své zvláštní politické cíle,
do jisté míry odlišné od cílů vedoucích a někde vládnoucích
křesťansko demokratických stran, založily k tomuto účelu v roce
1950 v New Yorku svou vlastní internacionálu pod názvem Křesťan-
sko demokratická unie střední Evropy. /Christian Democratic
Union of Central Europe/. Zemřelý profesor Adolf Procházka byl
jejím spoluzakladatelem a až do konce svého života předsedou vý-
konného výboru. Členy této Unie jsou křesťansko demokratické
strany z Československa, Polska, Litvy, Lotyšska, Maďarska a Jugosla-
vie/Slovinska/. Křesťansko demokratická unie střední Evropy stále
existuje, ale její činnost je silně handicapována, jednak nedostat-
kem zájmu, hlavně mladých, ale též nedostatkem zájmu evropských
křesťansko demokratických stran o exilové organizace vůbec a v
důsledku toho i nedostatkem finančním a materiálních prostředků.
Po smrti prof. Procházky došlo k určitým změnám ve vedení Unie.
Předsedou je nyní Dr. Istvan Barankovics, bývalý generální sekre-
tář maďarské křesťansko demokratické strany a generálním sekre-
tářem je stále Konrád Sieniewicz, generální sekretář polské strany
práce. Za Československou stranu lidovou jsou ve výkonném výboru
Dr. Bohumír Bunža a Edmund Řehák. Bohumír Bunža je současně místo-
předsedou Unie.

Křesťansko demokratické strany latinské Ameriky neměly před
válkou svoji vlastní mezinárodní organizaci a byly členy meziná-
rodního sekretariátu v Paříži. Teprve v r. 1947 na konferenci
v Montevideu si založily svoji vlastní kontinentální organizaci
pod názvem Organización Demócrata Cristiana de America /ODCA/.
Její dlouholetým předsedou byl nynější venezuelský prezident
Rafael Caldera. Nyní je prezidentem René de Leon z Guatemala.
Sídlo sekretariátu je v Caracas. Obdobné mezinárodní organizace
vytvořili též mladí křesťanští demokraté-přesněji řečeno-odborní
mládeže jednotlivých stran. Evropané založili v r. 1951 Union
Internationale des Jeunes Démocrates Chrétiens /UIJDC/ a la-
tinská-američtí v r. 1959 Juventud Demócrata Cristiana de America
Latina /JUDKA/.

Zástupcové křesťansko demokratických stran obou kontinentů
měli též několik konferencí na úrovni světové. První byla v Pa-
říži v r. 1958, druhá v Santiago del Chile v roce 1961, třetí ve
Strasburgu v roce 1963 a poslední v r. 1967 v Limě. Výsledek
těchto konferencí byl, mimo jiné, založení Světové unie křesťanských

demokratů. Stálým orgánem této Unie je Světový výbor, který má své sídlo v Římě a jeho předsedou je prezident Evropské unie Mariano Rumor.

VI. Vedoucí zásady zahraniční politiky křesťansko demokratických stran.

Jsou čtyři vedoucí zásady, které mají ustálený pořad v zahraniční politice křesťansko demokratických stran: mezinárodní spolupráce a mír, pomoc málo vyvinutým zemím, atlantická spolupráce, evropské společenství. Zvláštní pozornost je věnována vztahu ke střední a východní Evropě. Zde však stanoviska nejsou jednotná a přesně vyhraněná. Tak pokud jde o tak zv. politiku otevřených dveří vůči východní Evropě, vedoucí činitelé některých stran vyjadřují obavu, že taková politika může též znamenat rozšiřování oblastního vlivu Sovětského svazu a komunismu. Tyto hlasy nacházejí snadno důkazy v československých událostech, v t.z.v. Brežněvově doktríně a v nedávné sovětsko-československé smlouvě. Jsou však též vlivné hlasy, které zastávají názor, že je nutno vytvořit ovzduší důvěry, uvolnění a dohody a nastoupit upřímnou mezinárodní spolupráci, aby tak bylo odstraněno nebezpečí osudového střetnutí obou bloků. Takové tendence jsou zastávány zejména v křesťansko demokratické straně italské, belgické a holandské. Která z těchto tendencí převládne v zahraniční politice evropských křesťanských demokracií nezáleží jen na nich, ale též na stanoviscích a chování se Sovětského svazu a režimů na něm závislých. V současné době chování se Sovětského svazu a Československa posilují spíš obavy a opatrnost než důvěru a naději v uvolnění. Je to patrné též ze stanoviska křesťansko demokratických stran k Sověty tolik propagované konferenci o evropské bezpečnosti.

O této konferenci bylo již hodně napsáno a mluveno též mezi křesťansko demokratickými stranami. Stanovisko je celkem jednotné. Vyjádřil je již 20. prosince 1970 prezident Evropské unie Mariano Rumor na semináři křesťansko demokratických stran evropských ve Florencii. Řekl tehdy: "Ostpolitik nynější bavorské vlády a konference o evropské bezpečnosti spolu úzce souvisejí. Ať se nikdo nedomnívá, že nevíme kam směřuje sovětská diplomacie - dosáhnout touto konferencí uznání statu quo, aniž by byla dána do hry jejich odpudlivá doktrína o omezené svrchovanosti - rozbít evropské sjednocení a izolovat Německou spolkovou republiku od ostatní Evropy. Politika bavorské vlády, nebude-li mít plnou podporu Západu, může snadno vyústit v nevyváženou dohodu. Je proto třeba mít společnou politiku vůči východní Evropě, nejen politiku jedné země, a trvat na tom, že evropská konference musí být předem důkladně připravena, aby se nestala tribunou sovětské propagandy. Musí být též dány záruky, že konference otevře nové perspektivy vztahů mezi občany a evropskými národy"

Na tomto stanovisku se do dnešního dne nic změnilo, naopak vývoj jen křesťanské demokracie v něm utvrdil.

Z toho, co bylo řečeno, je jasné, že křesťanská demokracie je politická realita a síla světového měřítká, která zastává a uskutečňuje politiku velkých rozhodnutí nejen na úrovni národní, ale též vyšší - mezinárodní a světové. Každý z nás může svou práci at již v exilových a krajanských a nebo v organizacích té země, která je jeho novým domovem, přispět k rozvoji křesťanské demokracie a k uskutečňování jejích cílů.

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0